

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorum

VD16 B 5530

Qvaestio II. An diuinatio per somnia sit licita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

cap. 145. dicit Ioseph dixisse, non esse similem sibi in scientia augurandi ioco, & non serid, referens fortè hoc ad illud, quod vulgus de eo opinabatur. Et sic etiam dispensator eius locutus est. Hanc responsionem S. Thomas in q. d. art. 7. ad 1. & Doctores reliqui amplectuntur.

QVAESTIO II.

An diuinitio per somnia sit licita.

TRACTANT S. Thom. q. dicta artic. 6. S. Antonin. loco cit. §. 7. Turrecremata 26. q. 7. can. Non obseruetis. Syluest. in verbo Superstitio. Somniorum etiam materiam ad longum prosequitur Cœlius Rhodiginus lectionum antiquarum lib. 14. à cap. 40. & latissimè Benedictus Pererius lib. 2. de magia.

Ante resolutionem annotandum est, quod aliquid, quod significat alterum, cum eo aliquam coniunctionem habere debet. Vel per intellectum, vt hædera vinum vendibile significat: vel secundum rem, prout fumus denotat ignem. Res autem cum re connectitur aut vt causa, aut vt effectus, aut per accidens, vt, exempli gratia, aliquis nocte somniat se hominem occidisse, interdiu ex accidenti ab alio homo occiditur. Deinde considerandum est,

est,

est, ex Theologorum doctrina, quod somnia futurorum euentuum quandoq; sunt causa vtpote cū alicuius mens sollicita ex his, quæ videt in somnijs, inducitur ad aliquid faciendum, vel vitandum. Quandoq; somnia sunt signa aliquorum euentuum, in quantum reducuntur ad aliquam causam communem somnijs & futuris euentibus; & secundum hoc vt plurimum præcognitiones futurorum in somnijs fiunt. Quandoq; etiam effectus, qui consideratur à somniantem, merè per accidens, & casualiter se habet ad somnium.

Consideranda ergò est causa somniorum, quæ in primis duplex est: Interior, & exterior. Interior, quæ latet intra ipsum somniantem. Exterior, quæ est extrinseca ipsi somniantem. Interior somniorum est iterum duplex. Vna animalis, in quantum ea occurrunt hominis phantasiæ in somno, circa quæ cogitatio & affectio intenta fuit in vigilando. Alia causa interior somniorum est corporalis, quando ex interiori corporis dispositione formatur aliquis motus in phantasia, conueniens suæ dispositioni. Sicut homini, in quo abundant frigidi humores, occurrit quod sit vel in aqua, vel niue. Causa etiam exterior somniorum est duplex. Corporalis & Spiritualis. Corporalis, quando imaginatio dormientis mouetur, immutaturq; vel ab aëre ambiens, vel ab impressione cœlestium corporum,

Causa somniorum duplex.

porum, vt sic dormienti aliquæ phantasiæ appareant conformes dispositioni corporum cœlestium. e g. somnio me esse in aqua, quoniam aëris dispositio est in propinqua dispositione ad pluuiam, & sic in corpus meum influunt. Sicut enim quando cœlestia corpora influunt in corporalem materiam, formæ variæ producuntur: vt, plantarum, lapidum, metallorum similiumque rerum. Sic virtute eorundem corporum, in phantasia, quæ corporeis organis immersa est, possunt formari phantasmata conformia alicui effectui à cœlestibus corporibus producendo. Spirituales causæ exterior etiam duplex esse potest. Bona, quando Deus aliqua reuelat ministerio angelorum, vel alio modo: & Mala, quando mali spiritus se insinuât phantasiæ dormientis & aliquid ad decipiendû reuelant. Has omnes somniorum causas distinctius D. Gregor. lib. 8. moral. in c. 7. Job. c. 18. & li. 4. dial. cap. 48. exprimit & ostendit. Aliquâdo namq; ait, somnia vêtis plenitudine, vel inanitate: aliquâdo verò illusionem: aliquando autem cogitatione simul & illusionem: aliquando autem reuelatione: aliquando autem cogitatione simul & reuelatione generâtur. Sed duo quæ prima diximus, omnes experimêto cognoscimus, subiûcta autem quatuor in S. Scripturæ paginis inuenimus. Sônia etenim nisi plerûq; ab occulto hoste per illusionem fieret, nequaquam hoc vir sapiens indicaret, dicens:

dicens:

dicens: Multos errare fecerunt somnia & illusiones vanæ, &c. Non augurabimini: nec obseruabitis somnia. Quibus profectò verbis, cuius sint detestationis ostenditur: quæ augurijs coniunguntur. Rursus nisi aliquando ex cogitatione simul & illusionem procederent, Salomon minimè dixisset. Multas curas sequuntur somnia. Eccles. cap. 5. Et nisi aliquando somnia ex mysterio reuelationis orirentur, Joseph præferendum se fratribus per somnium non videret, Genes. 37. nec Mariæ sponsum vt ablato puero in Aegyptum fugeret, per somnium veritas admoneret. Matth. 2. Rursum nisi aliquando somnia cogitatione simul & reuelatione procederent: nequaquam Daniel Propheta Nabuchodonosor visionem edisserens, à radice cogitationis inchoasset, dicens: Tu rex cogitare cepisti in stratu tuo, quid esset futurum post hæc. Daniel. 2. &c. Daniel itaque dum somnium adimplendum reuerenter insinuat, & ex qua ortum sit cogitatione manifestat: patenter ostenditur, quia hoc plerumq; ex cogitatione simul & reuelatione generatur. Sed nimirum cum somnia tot rerum qualitatibus alternent, tanto eis credi difficilius debet, quanto & ex quo impulsu veniant facilius non elucet. His præmissis, quid sentiendum de diuinatione per somnia, videndum est.

Prima

Prima Conclusio. *Somnia nec debemus omnino contemnere, nec omnino de eis curare.*

EST Aristotelis in lib. de somno & vigilia. Quia nec omnia somnia sunt falsa, nec omnia vera: & in sacris literis quandoque prohibitum, ne somnijs attendamus, Deute. 18. Non inueniatur in te, qui obseruet somnia. Quandoque etiam obseruatio somniorum admittitur. Genes. 40. & 41. Ioseph est interpretatus somnia pincernæ Pharaonis: & eiusdem etiam Pharaonis. & Daniel. 2. & 4. cap. declarauit somnium Regis Babylonis.

Secunda Conclusio. *Quando causa somni est corporalis intrinseca, potest homo intendere somnijs, & prouidere effectus causis coniunctos.*

In hac Conclusione non est dubium. Sic medici dicunt esse intendendum somnijs, ad cognoscendum interiores dispositiones. Hinc Aristotel. de somno & vigilia. Si somnia sunt ex his, ex quibus componimur: tunc sunt signa sanitatis, vel infirmitatis secundum eorum differentias: vt, si quis somniet de occupationibus igneis, signū est, quod prædominetur in eo cholera. Si de negotijs aëreis, vt de volatu, signum est sanguinis. Si aquæ aut alterius li-

Kk

quoris:

quoris: signum est phlegmatis. Si de rebus terrenis, signum est melancholiz: & sic iuuantur medici ad ferendum iudicium de dispositione corporis.

Tertia Conclusio. Si quis utatur somnijs ad præcognoscenda futura, quæ habent causam naturalem extrinsecam ut insuentionem corporum celestium, aut aëris ambientis, si in tantum de futuris prædicat ex somnio, in quantum talium corporum virtus se potest extendere non est illicitum.

EST S. Thomæ & aliorum Doctorum in locis citat. Ratio esse potest: Quia effectus proportionatur suæ causæ, & sicuti se habet ad esse, ita ad cognosci.

Quarta Conclusio. Si quis ex somno prænunciet futura contingentia, aut ea, quæ spectant ad liberum somniantis aut alterius voluntatis actum, peccat & malefacit.

CONSTAT Conclusio. Quoniam huiusmodi non habent causam determinatam, sed dicuntur à casu per accidens, secundum Philosophum de somno & vigilia. Eorum autem quæ sunt per accidens, non est determinata scientia. Quare si quis huiusmodi futura prædicat: aut necesse est ut mentiatur: aut ut cognoscat ex pacto habito cum Diabolo.

Quin.

Quinta Conclus. *Si quis ex somnis prædicat futura, quando procedunt ex reuelatione diuina, non peccat, sed licitum est.*

CONTAT ex sacris literis. Genes. 15. Cùm q̄; sol occuberet, sopor irruit super Abram, & horror magnus & tenebrosus inuasit eum. Dicitur q̄; est ad eum: Scito prænoscens, quod peregrinum futurum sit semen tuum in terra non sua: & subiciet eos seruituti, & affligent quadringentis annis. & Genes. 40 & 41. Ioseph interpretatus est somnia. Matth. 1. Angelus Ioseph apparuit in somnijs, & futura prædixit, & Matth. 2. Magi in somnis acceperunt responsum, ne redirent ad Herodem: per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Et ibidem. Defuncto Herode iterum Angelus Domini in somnis Ioseph apparuit in Aegypto, dicens. Surge & accipe puerum, & matrem eius, & vade in terram Israël, defuncti sunt enim qui quærant animam pueri.

DVBIVM CIRCA DICTAM Conclusionem.

Quare Deus potius in somnis reuelat futura, quàm in vigilia?

RESPONDET S. Bonauent. in 2. d. 25. quæst. vltima. Primò, quia anima in vigilia dispersa est ad exteriora sensibilia, & sic minus